

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ
ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра обліку та аудиту

Мисник Ольга Петрівна

**Реферат
кваліфікаційної (бакалаврської) роботи**

**ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ: СТАН ТА НАПРЯМИ
УДОСКОНАЛЕННЯ**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Харків – 2020

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

кандидат економічних наук,
доцент,
Луценко Олена Анатоліївна,
доцент кафедри обліку та
аудиту

Захист відбудеться на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання одним із заходів, спрямованих на вдосконалення управління підприємством є раціональна організація фінансового обліку, який забезпечує високий рівень виконання його завдань, чіткий порядок у його веденні.

Розвиток сучасних економічних відносин вимагає ефективної організації обліку на підприємстві, яке у свою чергу визначається успішністю менеджменту основної діяльності суб'єкта господарювання. У цьому процесі важливе місце посідає організаційний аспект бухгалтерського обліку для прийняття ефективних управлінських рішень. Особливої актуальності набуває раціональна організація фінансового обліку на підприємстві, його роль в управлінні господарською діяльністю в умовах динамічного розвитку економічних відносин, що вимагає впровадження нових методів управління та їх належного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням організації фінансового обліку присвячена значна кількість праць як у вітчизняній, так і в світовій економічній науці. Дану тему досліджувало чимало вчених, зокрема Бутинець Ф.Ф., Дерій В.А., Завгородній В.П., Сопко В.В., Пушкар М.С., Лень В.С., Ковальов В.В., Кужельний М.В., Карпенко І.Л., Кутер М.І. та інші. Існуючі праці характеризуються вагомими науковими результатами, однак залишається невирішеним ряд питань. Щодо організації обліково-аналітичного забезпечення потреб управління підприємствами обумовлюють необхідність наукового обґрунтування і розробки теоретико-практичних рекомендацій щодо управлінської ролі бухгалтерського обліку.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації бухгалтерського обліку і контролю на підприємстві.

Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних завдань, які полягають в наступному:

- розкрити роль і завдання обліку в системі управління;
- дослідити принципи бухгалтерського обліку;

- проаналізувати основні показники фінансового стану підприємства;
- дослідити організацію ведення бухгалтерського обліку і контролю на підприємстві;
- розробити рекомендації щодо удосконалення організації бухгалтерського обліку і контролю діяльності підприємства;

Об'єктом дослідження є господарські операції щодо руху грошових коштів, що відбуваються на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні засади та чинна практика обліку та контролю на підприємстві.

Методика дослідження включає систему статистико-економічних методів, які поєднуються з теоретичними аспектами, що забезпечили розв'язання поставлених завдань. Методи дослідження включають абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення і формулювання висновків, монографічний – при ретельному обстеженні дослідного підприємства, порівнянь і зіставлень – при формуванні облікової політики й використанні облікових оцінок, графічний і табличний – для наочного подання даних та інформації.

Інформаційною базою роботи стали чинні нормативні і законодавчі акти України, посібники, підручники та монографії, матеріали періодичних видань, Internet ресурси, дані фінансової, статистичної та бухгалтерської звітності, реєстри первинного, синтетичного та аналітичного обліку.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані теоретичні узагальнення й практичні рекомендації щодо удосконалення організації обліку та контролю на сільськогосподарських підприємствах.

Особистий внесок здобувача полягає у тому, що кваліфікаційна (бакалаврська) робота є самостійно виконаною науковою працею, в якій викладено авторській підхід до вирішення поставленого завдання. Наукові положення, висновки і пропозиції одержано автором самостійно.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень доповідались і обговорювались на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки, (16 – 17 квітня 2020р.), НМетАУ, м.Дніпро, Україна та Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Основні напрями

удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (15 травня 2020 року), м. Харків, Україна.

Публікації. За результатами дослідження опубліковано наукових праць обсягом 1 друк. арк.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ (КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ) БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи організації бухгалтерського обліку та контролю діяльності на підприємствах» досліджено роль і завдання обліку в системі управління, загальноvizнані принципи бухгалтерського обліку, охарактеризовано нормативно-правові інструменти, що регламентують методичні підходи до організації бухгалтерського обліку

У другому розділі «Стан організації бухгалтерського обліку та контролю на підприємстві» проаналізовано організаційно-економічну характеристику підприємства, розкрито організацію ведення обліку на підприємстві, досліджено методика і техніку проведення внутрішнього контролю на підприємстві.

У третьому розділі «Удосконалення організації бухгалтерського обліку та контролю» розглянуто актуальні питання організації бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств, досліджено критерії вибору оптимальних програмних продуктів для підприємств різних організаційно-правових форм, зазначено напрями удосконалення контролю діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Проведені у роботі дослідження обліку та аудиту грошових коштів підприємства дають змогу сформулювати наступні висновки і пропозиції:

1. Доведено, що основою для прийняття будь-якого управлінського рішення є наявність достовірної, своєчасної, релевантної та правдивої інформації, у формуванні якої основна роль належить системі бухгалтерського обліку на підприємстві. Бухгалтерський облік є специфічною функцією управління, що відіграє найважливішу роль в інформаційній системі управління підприємством та взаємопов'язана з іншими функціями (плануванням, організацією, мотивацією, контролем) у процесі управління підприємством.

2. З'ясовано, що більшість науковців розглядають вплив принципів бухгалтерського обліку на достовірність та якість показників фінансової звітності підприємства, а також представляють свої наукові результати у вигляді доповнення списку принципів окремими принципами або доповнення чи зміни сутності та характеристики існуючих принципів. Відмічено позитивні зміни національного бухгалтерського законодавства в напрямку уніфікації національних стандартів з міжнародними. Виділено напрями трансформації принципів бухгалтерського обліку та обґрунтовано необхідність їх удосконалення.

3. Сформовано підхід до формування принципів бухгалтерського обліку. Обґрунтовано доцільність внесення змін до НПСБО 1, зокрема, вилучити три принципи (обачності, історичної (фактичної) собівартості та періодичності), уточнити назви принципів автономності і безперервності, об'єднати поняття «принцип бухгалтерського обліку», «принцип складання фінансової звітності» в єдину термінологічну конструкцію – принцип бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Проведено дослідження принципів ведення обліку в різних країнах світу. Акцентовано увагу на групуванні принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності та висвітлено пропозиції вчених щодо принципів бухгалтерського обліку. З'ясовано, що в умовах сьогодення глобалізаційні процеси, які відбуваються, обумовлюють необхідність в підвищенні рівня інформаційності звітності суб'єктів господарювання.

4. Оцінюючи динаміку ефективності виробничо-господарської діяльності дослідного господарства доходимо таких висновків: розвивається галузь рослинництва, питома вага якої складає у середньому – 80% і тваринництва – 20%. Найбільшу питому вагу упродовж періоду, що аналізується у рослинництві займають серед зернових культур – озима пшениця, ячмінь, горох і кукурудза на зерно, а технічних – соняшник і соя, в галузі тваринництва – молоко і вирощування ВРХ. Наше підприємство має молочно-зерновий напрямок спеціалізації. Обсяг валової продукції в 2019р. незначно збільшився порівняно з 2017р. на 2,9%, і складає в поточних цінах 5428 тис. грн. Обсяг зменшився на 4,6% за цей же період. В 2019р. середньорічна чисельність працівників зменшилась на 6,5%. Підприємство було

прибутковим, хоча рентабельність його діяльності зменшилась в 1,5 рази з 8, 5% у 2017 до 5% у 2019р.

5. На підприємстві показники поточної і швидкої ліквідності значно перевищують рекомендовані нормативи. Стосовно показників абсолютної ліквідності та співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, то вони значно відстають від рекомендованих значень. На протязі дослідного періоду підприємство мало абсолютну фінансову стійкість і платоспроможність. Підприємство за досліджуваний період не залучало довгострокових та короткострокових кредитів, втім воно має довгострокові відстрочені податкові активи, що дає змогу наростити надлишок нормальних джерел покриття запасів та витрат у 2019 р. порівняно з попередніми 2017-2018 роками. Показники ділової активності підприємства свідчать про позитивні зміни у його роботі протягом дослідного періоду. Спостерігається позитивна тенденція зміни показників рентабельності реалізації продукції та операційної діяльності.

6. Підприємство є фінансово незалежним та стабільним і спроможне формувати в необхідному співвідношенні основні фонди, придбавати добрива, корми та інші матеріальні цінності. Має резерви для покращення фінансового стану і економічних показників.

7. Бухгалтерський облік веде бухгалтерська служба 5 чоловік на чолі з головним бухгалтером. На підприємстві затверджено положення про облікову політику, робочий план рахунків, графік документообігу. Застосовується журнально-ордерна форма бухгалтерського обліку. На підприємстві затверджено Наказ про облікову політику, робочий план рахунків, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, графік документообігу.

8. З'ясовано, що тільки за якісного контролю система бухгалтерського обліку може бути забезпечена гарантією достовірної інформації про результати господарської діяльності. Зростання ефективності бухгалтерського контролю дасть можливість запобігти зловживанням та порушенням облікової інформації, знищити негативні явища та не допускати їх у майбутньому.

9. Дослідження показало, що інструментом, який забезпечує достовірність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, також є інвентаризація як метод обліку і контролю, що забезпечує дотримання таких принципів звітності, як достовірність та зрозумілість, і одержання повної та неупередженої інформації про наявність і стан активів та зобов'язань.

10. Розроблено наказ про облікову політику, в т.ч. в частині податкового обліку, що сприятиме упорядкуванню системи бухгалтерського обліку на підприємстві; зменшить трудомісткість облікової роботи і надасть можливість ефективно управляти фінансово-господарською діяльністю підприємства.

11. Поглиблення процесу автоматизації обліку в напрямку його повної комп'ютеризації дозволить перетворити облік у справді незамінний інструмент забезпечення ефективного управління господарською діяльністю сільськогосподарського підприємства. За умови повної комп'ютеризації бухгалтерського обліку стає можливим не лише накопичення облікової інформації за весь строк діяльності сільськогосподарського підприємства за всіма напрямками його діяльності, але і можливість швидкого доступу до такої інформації, можливість її оперативного використання в управлінні сільськогосподарським підприємством. Це забезпечує високий рівень обґрунтування управлінських рішень та сприяє ефективній господарській діяльності.

12. Обґрунтовано створення і функціонування системи внутрішнього контролю, яка призначена виявляти та попереджати недоліки у стані безпеки, надійності й ефективності роботи підприємства, підвищувати якість діяльності на всіх етапах виробничого циклу економічного суб'єкта, ефективно забезпечувати процес виробництва продукції (товарів, робіт, послуг), а також запропоновано поетапне формування такої системи і рекомендовано розподілити функції внутрішнього контролю між керівниками підрозділів і зовнішньою спеціалізованою організацією (косорсинг).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

1. Мисник О.П. Основні проблеми організації бухгалтерського обліку в Україні та шляхи їх подолання. / Мисник О.П., Пацюк О.О., Кузьміна К.Д. // Матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки, (16 – 17 квітня 2020р.). Частина 1. – Дніпро: НМетАУ, 2020. – 489 с.
2. Мисник О.П. Необхідність фінансового контролю в оподаткуванні та обов'язки контролюючих органів. / Мисник О.П., Пацюк О.О., Кузьміна К.Д. // Матеріали II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (15 травня 2020 року), ХНТУСГ, - м.Харків, 2020р. с.163-165.

АНОТАЦІЯ

Мисник О.П. Організація фінансового обліку та контролю на підприємствах: стан та напрями удосконалення (за даними ДП ДГ «Красноградське» Державної установи інституту зернових культур Національної академії аграрних наук України» Красноградського району Харківської області). – На правах рукопису.

Кваліфікаційна бакалаврська робота за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020р.

Кваліфікаційну бакалаврську роботу присвячено обґрунтуванню та розробці теоретичних і практичних рекомендацій щодо удосконалення організації обліку та контролю.

У сучасних умовах господарювання одним із заходів, спрямованих на вдосконалення управління підприємством є раціональна організація фінансового обліку, який забезпечує високий рівень виконання його завдань, чіткий порядок у його веденні.

Розвиток сучасних економічних відносин вимагає ефективної організації обліку на підприємстві, яке у свою чергу визначається успішністю менеджменту основної діяльності

суб'єкта господарювання. У цьому процесі важливе місце посідає організаційний аспект бухгалтерського обліку для прийняття ефективних управлінських рішень. Особливої актуальності набуває раціональна організація фінансового обліку на підприємстві, його роль в управлінні господарською діяльністю в умовах динамічного розвитку економічних відносин, що вимагає впровадження нових методів управління та їх належного забезпечення.

Питанням організації фінансового обліку присвячена значна кількість праць як у вітчизняній, так і в світовій економічній науці. Дану тему досліджувало чимало вчених, зокрема Бутинець Ф.Ф., Дерій В.А., Завгородній В.П., Сопко В.В., Пушкар М.С., Лень В.С., Ковальов В.В., Кужельний М.В., Карпенко І.Л., Кутер М.І. та інші. Існуючі праці характеризуються вагомими науковими результатами, однак залишається невирішеним ряд питань. Зокрема, потребує подальших досліджень неузгоджений термінологічний апарат, недостатня урегульованість нормативними документами порядок організації бухгалтерського обліку, що ускладнює процес ефективного управління підприємствами внаслідок відсутності оперативної бухгалтерської інформації. Наявність невирішених питань щодо організації обліково-аналітичного забезпечення потреб управління підприємствами обумовлюють необхідність наукового обґрунтування і розробки теоретико-практичних рекомендацій щодо управлінської ролі бухгалтерського обліку.

У роботі розглянуто роль, завдання і складові організації обліку та контролю. Проаналізовано організаційно-економічну діяльність ДП ДГ «Красноградське» Красноградського району Харківської області. Досліджено питання організації обліку і контролю на підприємстві та наведено напрями їх удосконалення.

Доведено, що бухгалтерський облік – це надзвичайно важлива складова економічного життя країни. Адже, без його використання неможливо отримати інформацію про показники діяльності підприємства, його майно та охарактеризувати фінансовий стан. Тому необхідним, на сьогодні, є вирішення всіх проблем, з якими стикається сучасний український облік.

У виконаному дослідженні визначено основні принципи бухгалтерського обліку та звітності. Обґрунтовано доцільність внесення змін до НПСБО 1, зокрема, вилучити три принципи

(обачності, історичної (фактичної) собівартості та періодичності), уточнити назви принципів автономності і безперервності, об'єднати поняття «принцип бухгалтерського обліку», «принцип складання фінансової звітності» в єдину термінологічну конструкцію – принцип бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Проведено дослідження принципів ведення обліку в різних країнах світу, виконано їх адаптацію до вітчизняних умов.

Акцентовано увагу на групуванні принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності та висвітлено пропозиції вчених щодо принципів бухгалтерського обліку. З'ясовано, що в умовах сьогодення глобалізаційні процеси, які відбуваються, обумовлюють необхідність в підвищенні рівня інформаційності звітності суб'єктів господарювання.

Запропоновано поетапне створення на підприємстві системи внутрішнього контролю, яка призначена виявляти та попереджати недоліки у стані безпеки, надійності й ефективності роботи підприємства, підвищувати якість діяльності на всіх етапах виробничого циклу економічного суб'єкта, ефективно забезпечувати процес виробництва продукції (товарів, робіт, послуг) і рекомендовано розподілити функції внутрішнього контролю між керівниками підрозділів і зовнішньою спеціалізованою організацією (косорсинг).

Ключові слова: організація фінансового обліку, контроль

SUMMARY

Misnik OP Organization of financial accounting and control at enterprises: the state and directions of improvement (according to SE "Krasnogradskoe" State Institution of the Institute of Grain Crops of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine "Krasnogradsky district of Kharkiv region). - On the rights of the manuscript.

Qualifying bachelor's degree in specialty 071 "Accounting and Taxation". - Petro Vasylenko Kharkiv National Technical University of Agriculture, Kharkiv, 2020.

Qualifying bachelor's thesis is devoted to the substantiation and development of theoretical and practical recommendations for improving the organization of accounting and control.

In modern business conditions, one of the measures aimed at improving the management of the enterprise is the rational organization of financial accounting, which provides a high level of performance of its tasks, a clear order in its conduct.

The development of modern economic relations requires the effective organization of accounting in the enterprise, which in turn is determined by the success of the management of the main activity of the business entity. In this process, an important place is occupied by the organizational aspect of accounting for effective management decisions. The rational organization of financial accounting at the enterprise, its role in management of economic activity in the conditions of dynamic development of economic relations that demands introduction of new methods of management and their proper maintenance acquires special urgency.

A significant number of works in both domestic and world economics are devoted to the organization of financial accounting. This topic has been studied by many scientists, in particular Butynets FF, Deriy VA, Zavgorodniy VP, Sopko VV, Pushkar MS, Len VS, Kovalev VV, Kuzhelny MV, Karpenko IL, Kuter MI and other. Existing works are characterized by significant scientific results, but a number of issues remain unresolved. In particular, the uncoordinated terminological apparatus needs to be further studied, the procedure for organizing accounting is insufficiently regulated by normative documents, which complicates the process of effective management of enterprises due to the lack of operational accounting information. The presence of unresolved issues regarding the organization of accounting and analytical support of the needs of enterprise management necessitates scientific substantiation and development of theoretical and practical recommendations for the managerial role of accounting.

The role, tasks and components of the organization of accounting and control are considered in the work. The organizational and economic activity of Krasnogradske State Enterprise of Krasnogradsky District of Kharkiv Region is analyzed. The issues of organization of accounting and control at the enterprise are investigated and the directions of their improvement are given.

It is proved that accounting is an extremely important component of the economic life of the country. After all, without its use it is impossible to obtain information about the performance of the enterprise, its property and to characterize the financial condition. Therefore, it is necessary today to solve all the problems faced by modern Ukrainian accounting.

The study identifies the basic principles of accounting and reporting. The expediency of making changes to NPSBO 1 is substantiated, in particular, to remove three principles (prudence, historical (actual) cost and periodicity), to specify the names of the principles of autonomy and continuity, to unite the concepts of "accounting principle", "financial reporting principle" into a single terminological construction - the principle of accounting and financial reporting.

A study of the principles of accounting in different countries, their adaptation to domestic conditions.

Emphasis is placed on grouping the principles of accounting and financial reporting and highlights the proposals of scientists on the principles of accounting. It was found that in today's conditions, the ongoing globalization processes necessitate an increase in the level of information reporting of business entities.

It is proposed to gradually create an internal control system at the enterprise, which is designed to identify and prevent deficiencies in safety, reliability and efficiency of the enterprise, improve the quality of activities at all stages of the production cycle of the economic entity, effectively ensure the production process (goods, works, services) and it is recommended to distribute the functions of internal control between heads of departments and an external specialized organization (co-consortium).

Key words: organization of financial accounting, control

Комп'ютерний набір і верстка
О.П. Мисник

Підп. до друку __.__.2020. Формат 60x84 1/16. Папір
офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк.
арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим. Замовлення № __

Надруковано в КП «Міська друкарня» 61002, м. Харків,
вул. Алчевських, 44 Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.20019р.